№ 18.

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 2. MARCA ROKU 1798. w PIĄTEK.

Ponieważ Jego Królewſka Mość *Pruſka* Pan Nasz Miłościwy przez urządzenie gabinetowe od 19go *Stycznia* roku bieżącego nakazać raczył, ażeby na wszelkie obce Wódki pachnące, Pomady i Malowidła podwyższony podatek od sześciu srebrnych groszy na Talarze lub 25. procentow podług sprawiedliwego ocenienia, a to dla poparcia krajowey induſtryi, nałożonym był, przeto takowe Obwieszczenie nininieyszym Pismem do publiczney podaie ſię wiadomości, aby ſię każdy do tego ſtoſować mógł. — Dan w Warſzawie dnia 20. Lutego 1798.

J. K. Mości Pruſs Południowych Woyſkowa i Ekonomiczna Kamera.

DE HOYM. DE GOLDBECK. HELWING.

z Wiednia dnia 14. Lutego.

Generał *Bernadotte* Ambaſſador Rzeczypospolitey *Francuzkiey* nie oddawszy ieszcze swoich Liſtów Kredencyonalnych, żyie tu dotąd iak osoba prywatna. Mięszka w Oberży pod *Łabędziem*. Ma ſię przenieść do pomieszkań ogrodowych pałacu Ambaſſadora *Hiszpańſkiego* nad *Dunajem*, blisko wielkiego portu. Tym czasem zapewniaią, iż kazał ſzukać takiego pałacu, w którymby ſię znaydywało 80. pokoiow tak dla niego i jego świty, iako też dla woiażerow iego Narodu.

Od niedawnego czasu korrespondencya między naszym Gabinetem i Pełnomocnikami naszemi w *Raſtadt*, ieſt nierównie częſtsza i czynnieysza. Domyślaią ſię, iż powodem tego są zapewne przeszkody względem granic *Renu*. W reszcie taiemnica ieſt niedocieczona, i ledwie w tey mierze przypadkiem można iaką zaſięgnąć wiadomość.

Reis-Effendi imieniem wysokiey Porty złożył podziękowanie Internuncyuszowi naszemu w *Konſtantynopolu*, za pomoc w żywnościach Baszy *Belgradzkiemu* przez poddanych Cesarſkich wyświadczoną.— W *Kroacyi* mocno mówią, iż część kraiu *Tureckiego* po rzekę *Unnę* ma być do *Węgier* przyłączoną.

Wenetowie złożą Cesarzowi Jmci hołd w *Wiedniu*, wyſławszy Deputacyą z 7. osób złożoną, między któremi znaydujе ſię także bywszy Doża.

z Semlina dnia 8. Lutego.

Pewną ieſt rzeczą, że ieden oddział woyſka buntowniczego miał potyczkę pod *Prozorowcami*, nie zawierał on w ſobie iak 700. ludzi, i bardzo ſię porządnie oszańcował. Basza *Belgradzki* wyſłał 3000. ludzi przeciw buntownikom. Walka była z obuſtron krwawa, ze ſtratą iednak oſtatnich, którzy liczbą przewyższeni, muſieli na koniec ratować ſię ucieczką, zoſtawiwszy 80. rannych i niewolnikow nieprzyiacielowi. *Serwianie* bardzo ſię w tey akcyi popisywali i tak byli z zwycięztwa ſwego dumni, że głowy poległych na pikach dla tryumfu obnoſili. Radość w *Belgradzie* była także wielka, tak z odnieſionego zwycięztwa, iako też z exekucyi niewolnikow, których po 6. codzień tracą. Gdy załoga w *Semendryi* rówie kapitulowała, przeto handel otwarta iuż ma drogę w tych ſtronach. Do *Belgradu* przybyły niezmierne transporta wina, wódki, mąki, pierwsze dwa artykuły ſą przeznaczone w nadgrodę *Serwianom* za ich okazane męztwo. Baszowie w *Belgradzie* coraz ſię pomnażaią, ieſt iuż ich do 12. *Kaim Agam* kommendant Belgradzki ma zoſtać baſzą trzytulnym.

z Londynu dnia 13. Lutego.

Gorliwość patryotyczna w czynieniu ofiar na obronę kraiu, dotąd ſię nieumnieysza. — Lord Prezydent Londyńſki, zaproſiwszy dnia wczorayszego ſwoich współziomkow, zebrał w kilku godzinach podpisow na 50. tyſięcy funtow ſzterlingow. *Krolowa* ofiarowała 5000. fun: ſter: a miaſto *Edimburg* 19. tyſięcy. Nayubożſi obywatele, dzieci nawet przykładaią ſię do tych ofiar. Summa dobrowolnych ſkładek dochodzi iuż do 560. tyſięcy funt ſter: (22. miliony 400. tyſięcy zł: Pol:)

Donoszą z *Plimouth*, iż dwie nasze fregaty przeięły niektóre ſtatki przewożące ammunicyą i żywności dla flotty *Breſteńſkiey*.— Na ekwipaże flotty Admirała *Duncan* rozdana zoſtała ſumma 120. tyſięcy funt ſter: zebrana z przedaży okrętow *Hollenderſkich* w bitwie 11. Października zdobytych.— Po ſurowych ſposobach, których dotąd w *Irlandyi* Rząd używał, mowią, iż teraz chce doświadczyć łagodnieyszych ſrzodkow dla nakłonienia buntownikow do posłuszeńſtwa. Wychodzą iuż z więzień wszyscy złączeni *Irlandczykowie*, którzy zezwalaią na wykonanie przyſięgi wierności.— Z *Amſzterdamu* i *Rotterdamu* żadne teraz okręty nieprzyszły. Od oſtatniey rewolucyi *Hollenderſkiey* kommunikacya z tym kraiem zupełnie zoſtała przecięta.

P. *Pitt* przesłał do izby niższey poselſtwo Królewſkie, w którym zawiera ſię żądanie, ażeby penſya dożywotnia 2000. f. s. *Dunkanowi* naznaczona była, tak dla niego iako i dwóch iego dziedzicow przez wyraźny akt Parlamentu zawarowana.

Wczoray na okręcie z białą banderą przybył do *Dover* Ob: *Gallois* przeznaczony za Agenta do niewolnikow *Francuzkich* u nas zoſtaiących.—Odebrana Xciu *Norfolk* ranga Inspektora Hrabſtwa *Weſt Riding Yorkshire* i Pułkownika regimentu milicyinego, ma być publicznie przez Króla Hrabiemu *Fitzwilliam* oddana.—Zeszłego Piątku po zakończonych intereſſach w Giełdzie, gdy ſię iuż zgromadzenie rozchodzić miało, P. *Brook Watson* odezwał ſię: Dozwolcie Panowie wykrzyknąć teraz, niech żyie dawna *Anglia*, wnieſienie to sprawiło ſkutek pomyślny, i ze wszyſtkich ſtron dał ſię ſłyszeć odgłos: *niech żyie dawna Anglia*.— W oſtatnich gazetach naszych czytamy inſtrukcye, które Generał *Hoche* dał Pułkownikowi *Tate* w czaſie wylądowania jego z niewolnikami galerowemi w Hrabſtwie *Wallis*, a które teraz do wiadomości publiczney ſą podane. Inſtrukcye te zmierzały do zburzenia portow *Briſtol* i *Liverpool*, do rozszerzenia wszędzie anarchii, zaburzenia a tym ſamym zadania ciosu ſtolicy pańſtwa. Rozkazano mu było niszczyć handel, znośić moſty, chwytać kuryerow rządowych, rozbrajać milicyą, zniewalać woyſko do dezercyi i. t. d. — W *Putney* umarł nieiaki P. *Müller* dawniey w ſłużbie *Pruſkiey* zoſtaiący, który w teſtamencie ſwoim zalecił, ażeby w mundurze huzarſkim z kołpakiem na głowie był pochowany, co też ſtoſownie do życzenia iego familia uſkuteczniła.—Na brzegach *Irlandzkich* telegrafy maią być poſtawione, dla dania za pierwszym allarmem, wszędzie wiadomości o wylądowaniu nieprzyiaciela. —Generał *Miranda* bawi ſię tu od dni 14. niewiadomo w iakim celu. —Krol mianował P. *Talbot* ſekretarzem legacyi do dworu *Petersburſkiego*.— Mieszkańcy hrabſtwa *Kent* poſtanowili bronić ſię iak naymężniey, w przypadku gdyby nieprzyiaciel iak ieſt podobieńſtwo, chciał na ich brzegi wyſiąść.

Po zaszłey w *Hollandyi* rewolucyi ſłychać iż ta Rzeplta czynnie przyłoży ſię do wylądowania i iuż w tym celu kazała 100. ſtatkow przewozowych przysposobić. Admirał *Thompſon* przybył z flottą ſwoią nad brzegi *Irlandzkie*.— Pływaiące bateryе do obrony portow *Waterford*, *Kinſale*, *Limerik*, *Galway*, *Wexford* i t. d. przeznaczone, ſtanęły ſzczęśliwie w *Irlandyi*. Niektóre z nich maią na ſobie 50. armat. Przydawszy do tego wielką liczbę batów kanonierſkich, i milicyą kraiową, można zapewnić, iż *Irlandya* w doſkonałym ieſt ſtanie obrony. Przed kilką dniami gdy mowa była o wylądowaniu, Lord *Bridport* rzekł „ Niech ſobie *Francuzi* którędy chcą do nas przyidą, ale im nie życzę przez morze.“— Kapitan iednego neutralnego okrętu, który z S. *Malo* przybył, dał nam dokładną wiadomość o tratwach, które teraz we *Francyi* budują.— Mieszkańcom wyspy *Whigt* piki na obronę porozdawano.— Doszła nas wiadomość, iż z *Dunkierki* świeżo 30. kaprow wypłynęło, a z *Calais* 12.— W piątek grana była komedya pod tytułem *Anglia wybawiona*, z którey przychod był ſkarbowi w ofierze oddany; Znaydujący ſię na niey Admirałowie *Bridport* i *Hood*, z tak żywemi oklaſkami przyięci byli, że muſieli ukazać ſię z loży, i dziękować za to, publiczności.—P. *Mollman* w prologu porównał nieprzyiaciela *Anglij* do ogromnego woyſka *Perſkiego*, *Anglią* zas w poſtaci *Grecyi* wyſtawił.— Wczoray miniſtrowie odebrali depesze z *Lizbony*, które bardzo ważne być maią.— Kapitan okrętu zabranego przez *Francuzow*, na którym ſię Poseł *Pruſki* znaydował, zoſtał iuż na wolność wypuszczonym, po czym poseł zapewnił maytkow, iż rowmie ſtarać ſię będzie o ich wyswobodzenie. Słychać, że P. *Pitt* znieſie taxę na zegarki włożoną przez wzgląd na niezmierną liczbę rzemieślnikow, którzyby tym ſposobem chleba pozbawieni byli.

Dziś rząd wysyła kuryerow do dworow *Petersburſkiego* i *Wiedeńſkiego*. — Przeszłego tygodnia nieszczęśliwa xiężniczka *de Lean* z domu *Montmorency* wpadła w ręce kaprowi *ſrancuzkiemu*, i do *Calais* zaprowadzoną zoſtała. — P. *Latouche* wniósł w parlamencie *Irlandzkim*, aby włożona była taxa, na nieprzytomnych w kraiu bogatych *Irlandczykow*, lecz tak ich ieſt wielka liczba, i tak mocny wpływ maią, że wnieſienie to zoſtało bez ſkutku. —W Hrabſtwie Irlandzkim *Weſtmeath* przez nierozsądną gorliwość żołnierzy Królewſkich, 1200. domow ſpalonych zoſtało.

z Paryża dnia 13. Lutego.

Potwierdza ſię wiadomość, iż Generał *Buonaparte* wyiechał ztąd dla obeyrzenia armii przeznaczoney do wylądowania. Obiazdka ta iego wszyſtkich brzegow kanału i Oceanu potrwa 4. do 5. tygodni, i ma ſię zacząć od *Dunkierki*.

Kwatera główna armii ieſt w *Rouen*, gdzie ſię iuż znaydujе Generał *Bouland*, który dawniey w armii nad *Renſkiey* zoſtawał. Wielu także Officerow ſztabu wyższego wyiechało, mianowicie Generałowie dywizyi *Desaix*, *Kleber*, i *Dufalga*, każdy z nich obiedzie naprzód te okolice brze-

gow, w ktorych dowodzić będzie, dla lepszego poięcia całkowitego planu, a ſtoſownie do niego kierowania temi oddziałami woyſka, ktore są pod ich rozkazami.

Poultier w Dzienniku ſwoim donoſi, iż *Buonaparte* wyiechał do *Dunkierki*, dla przygotowania pierwszych operacyow do wylądowania, i iuż do *Raſtad* nie powroci.

Między osobami, ktore ſobie Generał *Buonaparte* do pomocy wybrał na wyprawę przeciwko *Anglii*, znayduie ſię Obywatel *Buor* ſławny przez trzy na morzu bitwy z *Anglikami* ſtoczone; Obywatel *Lacrose*, ktory kommenderuiąc okrętem *Prawa Człowieka* odparł z ſtanowiſk *Breſteńſkich* fregaty *Angielſkie*; Niemniey doświadczonych i mężnych *Duchayla*, *Dumanoir*, *Darés*, *Girardin*, *Charite*, *Bougainville*, *Labretonuiere*, *Granchain etc.*

Szefem Inżenierow przy armii *Angielſkiey* mianowany ieſt Obywatel *Marescot*, ktory ſię wſławił przy dobyciu *Tulonu*, *Quesnoy*, *i Valenciennes*, rownie iak oblężeniem *Maſtrychtu* i kierowaniem planu ułatwiaiącego woyſkom *Francuzkim* wkroczenie do *Holandyi.*

Na kilka dni przed odiazdem ſwoim, *Buonaparte* był przytomny doświadczeniu nowego wynalazku armat, ktore przy wylądowaniu *angielſkim* użyte bydź maią.

Szalupy kanonierſkie nad ktoremi teraz w portach naszych pracuią, ſą robione na wzor tych, ktorych *Szwecya* w woynie oſtatniey przeciw *Moſkwie* używała. Maią one ſpuszczane moſty, przez co spobność do wylądowania łatwieyszą ſię ſtaie. Kontradmirał *Muſkin* dawniey w ſłużbie *Szwedzkiey* zoſtaiący podał tę myśl rządowi. Summa potrzebna na budowle i inne morſkie uzbraiania, wynieſie do 200. millionow.

Gdy teraźnieysze po niektorych departamentach rozruchy, ztąd naybardziey pochodzą, że gwardye narodowe dotąd w bez-czynności zoſtaią, przeto Dyrektoryat nakazał, ażeby gwardye narodowe ſtoſownie do zapisanych rekwizycyow były natychmiaſt wyſtawione, gdziekolwiek ſłużba ich za potrzebną uznana będzie.

Znaiomy powietrzny żeglarz *Blanchard*, znayduie ſię teraz w *Rouen*, gdzie pokazuie rożne sztuki z ſigur i automatow.

Zgromadzenie tymczasowe Deputowanych kraiu *Wodzkiego* zaſiadaiace w *Lawanie*, ſkoro ſię tylko dowiedziało o zaboyſtwie przez woyſka Pułkownika *Weiss* popełnione na dwoch huzarach posłanych z depeszami, natychmiaſt uchwaliło, ażeby na mieyscu dokonaney zbrodni wyſtawiony zoſtał monument.

Biſkupi Konſtytucyini zebrawszy ſię dnia wczorayszego w kościele Panny Maryi poświęcili dwoch nowych Biſkupow, iednego do *Cayenny*, drugiego do *Bordeaux.*

Marmontel znany z pism ſwoich, i bywszy Członek Rady Starszych, aresztowany zoſtał w *St Aubin-Grillon*, gdzie żył z ſwoią familią na uſtroniu w iedney małey dzierżawie. Zaprowadzono go do *Verneil* przed Sędziego pokoiu, na mocy rozkazu Trybunału kryminalnego z przyczyny, iż był powołany na inkwizycyach do iednego proceſſu, ktory tenże Trybunał roztrząsa. Lecz donoszą z *Verneil*, iż dnia 15. *Pluviose* (3. Lutego) wypuszczonym zoſtał na wolność, za przyznaniem ſię do błędu przez donoſiciela.

Donoszą z *Lauzanny*, iż dywizya pod kommendą Gener: *Menard* zoſtaiąca, odebrała iak nayprzychylnieysze od mieszkańcow przyięcie. Poczynione iuż były wszelkie potrzebne przygotowania w żywnościach, furażach, w winie, gorzałce, i woyſka *Francuzkie* zaſtały iuż wszędzie zaſtawione ſtoły. Generał *Menard* założył tymczasowo głowną ſwoią kwaterę w *Lauzannie.* Mieszkańcy kraiu *Wodzkiego*, maią iuż 6,000. ludzi pod bronią. Ci Republikanie ſtanęli przed Generałem *Menard* dla walczenia pod iego dowodztwem, i dzielenia trudow żołnierzy *Francuzkich*; upraszali oraz Generała *Francuzkiego*, ażeby ſam dla nich mianował Officerow.

Dway poſłańcy *Berneńscy* przeieżdżali przez *Dyon* w powozie przyozdobionym dwoma chorągwiami, iedną zieloną, drugą troykolorową. Powiedali, iż mieli ſekretne zlecenie do Dyrektoryatu, i że przy ich odieździe woyſka *Francuzkie* potykały ſię z woyſkami *Berneńſkiemi.*

Liſty z *Szwaycaryi* donoszą, iż Pan *Necker* nieopuścił ſwoiey maiętności *Copet*, iak dawniey donoszono, i że wychwala względy, ktore dla niego pokazali Generałowie *Francuzcy*, oraz dobre woyſk naszych w kraiu *Wodzkim* poſtępowanie.

Obywatel Teodor *Chabert*, Generał Brygady mianowany ieſt na kommendanta *Marsylii.*

Obywatel *Grillon*, będący teraz Generał Adiutantem w *Marsylii*, w tey ſamey randze zoſtawać będzie w *Lugdunie.*

Jakub *Dupont* rozpoczął dnia onegdayszego na placu rewolucyi ſwoie nauki o prawodawſtwie. — Wſtąpił na baluſtradę, ktora otacza poſtument ſtatui wolności. Słuchacze byli dosyć liczni i pokazywali wielką w iego ſłuchaniu gorliwość.

Na mieysce Obywatela *Scherer* przeznaczonego Posłem do *Konſtantynopola*, Miniſtrem woiennym ma być Generał *Tilly*, albo Generał *Brune.*

Z *Havre* donoszą, iż znowu tam wiele pokazało ſię fregat *Angielſkich*, ktore kilka ſtatkow naszych rybackich pochwytało, maią one rozkaz nie tylko zaymowania, ale w potrzebie i zatapiania tychże ſtatkow.

Generał *Hedouville* ma powrocić z *Breſt* na nieiaki czas do *Paryża*, gdy wyprawa do *St Domingo* ieſt na potym odłożoną.

Dawny *Marquis de Rochehourat*, iako emigrant ſchwytanym zoſtał. Zapewniaią, że nasz Miniſter w *Genui* Obywatel *Faypoult* z ważnym zleceniem Dyrektoryatu do *Rzymu* wyiechał.

Pismo *Poczta dzienna* ieſt od rządu zakazane, dla tego iż mowiąc o areſztowaniu *Marmontela*, dało mu tytuł członka rady ſtarszych, gdy on przez wyrok 19. *fructidora* zu pełnie z ciała prawodawczego wyiętym zoſtał.

Mowią, że Rzplta *Lukańſka* przyſłała tu do negocyowania, iednego z braci Margrabiego *de Lucchesini.* Nowy dowod ſurowości z iaką Dyrektoryat poſtępuie ſobie przeciw urzędnikom publicznym ieſt w wydanym świeżo rozkazie na mocy ktorego Sędzia kryminalny w *Carrouse* zoſtał z urzędu złożonym, dla tego, iż w przeciągu 49. dni, 29. ſeſſyi opuścił.

Przed kilką dniami *Buonaparte* będąc na obiedzie u miniſtra *Ciſalpińſkiego Viſconti*, pił zdrowie Dyrektoryatow *Francuzkiego*, *Ciſalpińſkiego*, *Hollenderſkiego*, *Liguryiſkiego*, *i Helweckiego.* — Indemnizacye dla Landgraffa *Heſſen-Kaſſelſkiego* ſą tu iuż umowione z miniſtrem iego baronem *de Waitz* i w krotce dokończone będą.— Krol *Szwedzki* posyła P. *de Brinkman* ſekretarza legacyi ſwoiey w *Berlinie*, w tymże ſamym charakterze do *Paryża.* Rada ſtarszych odrzuciła, rezolucyą odmieniaiącą mieysca przyszłych elekcyow. Maią one odbywać ſię iak dawniey w miaſtach głownych.

W *Madrycie* Obywatel *Merchi* ſławny Snycerz, zrobił obraz *Buonaparte*, i chciał go Xciu Pokoiu pokazać, nie wiedział iednak, kiedy mogłby zyſkać przyſtęp u tegoż Xcia. Pewny *Francuz* ſpotkawszy go przed zamkiem niosącego obraz, rzekł do niego: „Na co ci szukać protektorow, dla otrzymania wolnego wniyścia, *Buonaparte* tutay wszędzie przechodzi. Zapewniam, że drzwi natychmiaſt ſię otworzą, iak tylko ten wielki Wodz ſpoſtrzeżonym będzie." Uſłuchał tey rady Snycerz, idzie śmiało z ſwoim obrazem, natychmiaſt szwaycary, lokaie, hallabardnik, wſzyſcy ſię rozſtępuią, obraz wchodzi bez żadnego oporu, Xiążę mile go przyimuie, i Snycerza przyzwoicie nadgradza.

Dyrektoryat na nowo rozkazał, aby wſzyſtkie szkoły prywatne były pod oddzielnym dozorem municypalności. Urzędnicy iey powinni raz w mieſiąc przynaymniey bez oznaczenia czasu odwiedzić te szkoły. dla obeyrzenia czyli uczniowie przepisanych ſobie elementarnych kſiążąk używaią. czyli zachowuią dekady i inne święta republikanckie, czy nie wſtydzą ſię nazwiſka obywatela, czy pokarm ich ieſt zdrowym, czy wewnętrzna karność domowa nie zaymuie w ſobie nic takiego, coby charakter dziecięcia poniżać mogło i. t. d. W przypadku sprzeciwienia ſię tym zasadom, municypalność ma moc zamknięcia szkoły.

Dotąd zwyczay był, iż na wexlach kładziono tytuł *Monſieur*, zamiaſt *Obywatela*, Rada 500. na wniosek Ob: *Gomaire* wyznaczyła Kommiſſyą, ktora ma ułożyć ſpoſoby do znieſienia tego zwyczaiu, ilekroć wexel *Francuza* na *Francuza* wydany będzie.

Na ſeſſyi Rady 500. dnia 10. Lutego Filip *Delville* rzekł: Przynoszę imieniem Ob: *Meyrieux* Radzie hołd dzieła, w ktorym ważny wynalazek Paſigrafii ieſt dowiedziony. Ze wſzyſtkich geniuszu płodow ten może ieſt nayosobliwszy i naypożytecznieyszy. Paſigrafia zaſadza ſię na poſtanowieniu powszechnego ięzyka przez dawanie nieodmiennych znakow; ięzyka mogącego wydać wſzyſtkie wyobrażenia, i być rozumianym od wſzyſtkich Narodow, iakikolwiek ieſt ich ięzyk i odległość. Każdy człowiek znaiący tę sztukę, może ſobie przywłaszczyć wſzyſtkie wiadomości literatury w ięzykach ktorych nie rozumie.

Po kilku lekcyach dziecko w 12. roku, nieumieiące tylko ięzyk *Francuzki*, wytłumaczyło nań pisma *Greckie*, *Angielſkie*, *Włoſkie*, ktore mu były w harakterach pasygraficznych podane.

Nie będę czynił rozbioru dzieła, ktore ieſt ſamo w ſobie rozbiorem, trzeba ſłyszeć Autora, trzeba go czytać. Żądam ażeby to było zapisane i do Biblioteki odeſłane; Żądam nadto, ażeby to podać osobney Kommiſſyi, i zalecić ażeby roztrząsnęła i osądziła, czyliby nie było potrzebą rozszerzyć i uczynić pomiędzy nami pożytecznym wynalazek Ob: *Meyrieux*, i wyznaczyć mu zaſłużoną nadgrodę.

Rada nakazała uczynić chwalebną wzmiankę Dzieła i odeſłać ie Dyrektoryatowi.

Ob: *Pons de Verdun* z porządku dziennego uſkarża ſię na przewłokę z iaką Rada Starszych wſtrzymuie wszyſtkie Rezolucye, ktore iey Rada 500. do potwierdzenia przesyła. Między innemi względem otworzenia nowych Kſiąg do zapisow dla osob, ktorych wichrzyciele wyłączyli od zgromadzeń. Już pułtora mieſiąca upłyneło iak w tey mierze zaszły Rezolucye Rady 500.; Elekcye ſię zbliżaią, iuż tylko ieſt 40. dni do 1. *Germiual* (21. Marca) a Rada Starszych ieszcze ſię tym nie zatrudniła. Ponieważ ieſt nie odbita potrzeba determinacyi, i gdy w tey mierze nayzbawiennieysze Prawa odrzucone zoſtały, domagam ſię o wyſłanie Poſelſtwa do Rady Starszych dla wezwania ich na imie całości publiczney, ażeby wſzyſtkie inne zawieſiwszy czynności, zatrudnili ſię Prawami do Elekcyow ſtoſownemi.— *Uchwalono.*

Na ſeſſyi dnia 11. Prezydent uwiadomia zgromadzenie, iż Kancellarya podzielona ieſt względem zdania, czyli Poſelſtwo ściągaiące ſię do przyłączenia iakiegokolwiek kraiu do Rzpltey *Francuzkiey* powinno być w Kommiſſyi generalney czytane.—Kommiſſya generalna uformowała ſię na wyſłuchanie pomienionego Poſelſtwa.

Na ſeſſyi dnia 12. Ob: *Villers* imieniem Kommiſſyi Skarbowey podaie rapport o sposobach zabespieczenia ſkarbowi publicznemu przychodu 616. millionow, ktore mu prawem 9. *Vendemiaire* były przeznaczone na wydaiki roku 6go. —Każdy zna (rzekł *Villers*) iaki był ſtan naszego ſkarbu przed 18. Fructidora; wſzyſtkie płace były wſtrzymane, wſzyſtkie dochody niedoszłe. Od dawnego czasu Dyrektoryat pokazywał źrzodło nieszczęścia i ſpoſoby zatamowania onego. Lecz iego poſelſtwa były z pogardą przyimowane, z niechęcią roztrząsane, a przemagaiąca w ten czas partya znaydywała zawsze ſpoſob odrzucić te nalegania. Dzień 18. *Fructidora* znioſł te wszyſtkie przeszkody. Pierwszym użyciem waszego zwycięſtwa było zapewnienie Prawem 9. *Vendemiaire* (30. Września) wydatkow roku 6go. Oznaczyliście ie w ſummie 616. millionow, i wſkazaliście źrzodła, z ktorych czerpane być maią. Od tey epoki ſkarbowe okoliczności w lepszym znayduią ſię ſtanie, i wſzyſtko nowe odbiera życie. Żołd armii przez trzy mieſiące wſtrzymywany, idzie dziś swoim torem, toż ſamo mowić można o płacy urzędnikow publicznych.

W dalszym ciągu przekłada potrzebę przynaglenia osob wyznaczonych na uczynienie rozkładu podatkow, ażeby dzieło swoie zakończyli na dzień 1. *Germinal*, pod karą odpowiedzialności za niedoszłe podatki.

Na wniosek Ob: *Guillemarde* uchwalono naſtępuiącą Rezolucyą ſtoſowną do wyboru nowego członka Dyrektoryatu Wykonawczego, ktorey znacznieysze punka są:

Wciągu roku 6. 7. i 8. ciągnienie losem między członkami Dyrek: Wyk. i między kommiſſarzami ſkarbowemi, powinno być przez nich czynione dnia 1. Germinal (21. Marca)— Elekcye nowego członka Dyrektoryatu Wyk. i kommiſſarza ſkarbowego czynić ſię maią każdego roku w oſtatniey dekadzie mieſiąca floreal (między 9. i 19. Maia)—Członek Dyrektoryatu i kommiſſarz ſkarbowy nowo obrani, rozpoczną ſwoie obowiązki dnia 1. Prairial (20. Maia)—

Rada ſtarszych na ſeſſyi dnia 10. Lutego uchyliła rezolucyą ſtanowiącą *taxę ludzkości*, ktorey celem było polepszenie ſtanu ieńcow *Francuzkich w Anglij*, z przyczyny, iż taż taxa nierownie była rozłożona, mogąca przynieść uszczerbek handlowi, oraz, że iey ſkutek osądzony był za pozorny i za niedoſtateczny.

Na naſtępuiącey ſeſſyi czytano poselſtwo, w ktorym Rada 500. uprasza Radę ſtarszych, ażeby zawieſiwszy wszyſtkie inne prace, zatrudniła ſię rezolucyami ściągaiącemi ſię do elekcyow.

Dyrektoryt Wyk: na rapport miniſtra ſkarbowego ſtosowny do portu *Fleſſyngi*; zważywszy, iż Rzeplta *Francuzka* maiąc wspolnie z Rzepltą *Batawſką* ſprawować naywyższą władzę w porcie i kanale *Fleſſyngi* potrzebną ieſt rzeczą poſtanowić tam poborcę i dozorcow *Francuzkich* na wybieranie opłat celnych, i dla wykonywania praw ſtosownych do zakazu towarow *Angielſkich*, ſtanowi.

Art. I. Adminiſtracya celna poſtanowi w *Fleſſyndze* iednego poborcę na odbieranie opłat od zboża i towarow, tak przy ich wprowadzaniu, iako i wyprowadzaniu z tego portu.

II. Opłaty celne będą tymczasowo oddawane podług uſtanowioney taryffy *Hollenderſkiey*.

III. Percepta odbierana będzie koleyno co trzy mieſiące przez poborcę Rzepltey *Francuzkiey*, i co trzy mieſiące przez poborcę rządu *Batawſkiego*.

VI. Wszyſtkie prawa Rzepltey *Francuzkiey* ściągaiące ſię do zakazu towarow *Angielſkich* wykonywane będą w porcie i mieście *Fleſſingen*. Przezieranie ſtatkow dla zachowania tych praw zakazuiących, i dla odbierania opłat, czynione będzie wspolnie z dozorcami *Batawſkiemi* przez przełożonych adminiſtracyi, którzy ſami ten obowiązek odbywać będą, ieżeli pierwſi nie chcą być obecnemi przy tey operacyi.

VII. Wszyſtkie ſpory ſtosowne do wybierania ceł poſtanowionych odsyłane będą do trybunałow, do których należy *Fleſſynga*, lecz przeſtąpienie praw zakazowych względem towarow *Angielſkich* należeć będzie do trybunałow Departamentu *Deux-Nethes*.

VIII. Kommendant woyſk Rzepltey *Francuzkiey*, winien będzie przełożonym celnym dać pomoc woyſkową dla uſkutecznienia ich obowiązkow, gdy tego poborca adminiſtracyi żądać będzie.

Przy przyszłey elekcyi Dyrektora, Ob: *Merlin de Douai* iako mieysce *Barthélemiego* zaſtępuiący, ieszcze przez 4ry lata pozoſtanie na tym urzędzie. Inni będą podlegać losowi.

Dumolard, *Boiſsi d'Anglas* i inſi deputowani, którzy ſię ucieczką na dniu 18. *Fructidor* ratowali, byli trzema dniami przed wniyściem *Francuzow* w *Lausannie*.

Miniſter Marynarki uwiadomił o nowych na morzu zdobyczach, z których iedna szacowana ieſt 400. tyſięcy liwrow.

Mała Rzeplta *de Mulhauzen* iuż oſtatecznie do Rzpltey *Francuzkiey* ieſt przyłączona. O: *Melzer* Kommiſſarz na ten koniec od Dyrektoryatu Wykonawczego z potrzebną władzą przyſłany, zawarł Traktat, który natychmiaſt potwierdzonym zoſtał przez wielką Radę i przez Reprezentantow mieyſkich.

Bywsi Proboszczowie *S. Dyonizyusza*, *S. Wawrzeńca* i *S. Sulpicyuſza*, i ieszcze ieden którego imie nie ieſt wyrażone, dnia 7. t. m. wyiechali na mieysce swoiey deportacyi przeznaczone.

Ob: *David* vice-ſzef 13. podziału politycznego intereſſow zewnętrznych, mianowany ieſt ſekretarzem legacyi przy Rzpltey *Cisalpińſkiey*. — Ob: *Marivaux* ex-ſekretarz legacyi *Szwedzkiey*, ſekretarzem legacyi do *Turynu*, a Ob: *Lacheze* bywszy konsul w *Genui*, ſekretarzem do *Neapolu*.

Podług liſtow z *Breſt*, przybył tam na dniu 5. t. m. od ſtrony południowey konwoy z 40. żaglow złożony.

Redaktor donosi, iż kray *Berneńſki* odſtąpił ſwoich pretensyi do kraiu *Wodzkiego*, lecz zdaie ſię być w mocnym przedſiewzięciu utrzymania ſię przy kraiu *Niemieckim*.

Ten ſam dziennik urzędowy zawiera artykuł o emigrantach. Zachęca ich do przyłożenia ſię na poniżenie *Anglii*, i mówi do nich: „Emigranci, niemacie iuż Oyczyzny, lecz umieycie ią ſobie ſtworzyć. Słuchaycie głosu, który was woła do brzegow rzeki *S. Wawrzeńca*- *Kanada* żąda ſię uwolnić, bądźcie iey oswobodzicielami. Nazwano ią *Nową Francyą* z przyczyny iż *Francuzi* tam założyli osady. Zaprowadzeni przez Samuela *Champlain* w roku 1608. założyli tam Miaſto *Quebek*. Idźcie, odbiiaiąc ie, powrócić temu kraiowi to piękne imie *Nowey Francyi*. — W oſtatnim wieku korsarze kraiu St *Domingo* mniey mieli sposobow, a iednak ſtolica winna była tey garſtce Rycerzy naybogatszą swoią osadę. Emigranci myślcie o tym, iuż nie możecie powrócić do *Francyi*, ani w obcych przebywać kraiach. *Kanada* ieſt kraiem tak wielkim iak *Europa*, i noſi nazwiſko nowey *Francyi*. —

z *Bruxelli* dnia 11. Lutego.

Większa część woyſk z których ſię ſkładaią garnizony dziewięciu Departamentow złączonych, wyrusza ku brzegom *Renu*. Korpus kanonierow z *Malines* przechodzi do *Coblentz*. — Donoszą z *Luxemburga*, iż ztamtąd nieprzeſtaią wywozić liczney artylleryi i ammunicyi woienney wszelkiego rodzaiu, przez *Mozellę* do *Coblentz*. Z drugiey ſtrony ma ſię wkrótce uformować korpus nad *Mozą* między *Venloo*, *Maſtrichtem* i *Liege*.

W *Dunkierce* buduią ogromną tratwę z parapetami, na którey przewozić można trzy tyſiące ludzi, w czwartey części z kawaleryą. W inszych przygotowaniach z niezmiernym zawsze poſtępuią pospiechem.

Inżenierowie i inni marynarscy officyerowie zatrudniaią ſię teraz dozorem *Nieuportu*, *Oſtendy*, *Ekluzy*, i *Sas-de-Gand*, dla urządzenia fortyfikacyow iakich te porty potrzebować mogą. W *Oſtendzie* procz ſzalupow kanonierſkich, maią wygotować wiele przewozowych ſtatkow.

Donoszą od granic Hollandyi, iż niektóre korpusy woyſk garnizonowych z *Bredy*, *Bois-le-Duc*, i *Berg-op-zoom*, odebrały rozkazy udania ſię do *Rotterdamu*, *Hagi*, i *Amſterdamu*. Wiele z nich poſzły iuż na to przeznaczenie.

Donoszą z *Antwerpij*, iż Rząd Batawſki nakazał przygotować w porcie *Helvoet-sluys*, Eſkadrylle złożoną z wielu fregat, kuttrow *Sloopow* i innych lekkich ſtatkow. Ta ſiła morſka pod kommendą kontradmirała *Story*, przeznaczona ieſt do krążenia przy uyściu *Skaldy* i przy brzegach *Zelandyi*, dla odpierania wszelkich z ſtrony *Anglikow* nieprzyiacielſkich zamiarow.

Donoszą z *Dunkierki*, iż Generał *Buonaparte* w towarzyſtwie Generałow *Kleber*, *Deſſaix*, *Duſalga*, i całego wyższego ſztabu armii *Angielſkiey*, wkrótce ma przybyć do tego miaſta, gdzie czynią przygotowania na godne tego wodza przyięcie. — Port ten doſtarczy na wyprawę 60. ſzalup kanonierſkich.

z *Hagi* dnia 13. Lutego.

Dawnieyszy ſekretarz legacyi *francuzkiey* w *Hadze* Ob: *Julien*, na rekwizycyą Miniſtra *Francuzkiego* Ob: *de la Croix* zoſtał aresztowanym i do *Antwerpii* wywiezionym. — Zgromadzenie konſtytucyine uchwaliło wygnanie z kraiow Rzpltey wszyſtkich emigrantow, lub deportowanych xięży etc. Dziś Dyrektoryat mianował 5. Miniſtrow, którzy pod okiem iego władzę wykonawczą sprawować maią, to ieſt Ob: *Beymann* Miniſtrem woyny, Ob: *Spoors* Miniſtrem morſkim, Ob: *Bruys* Miniſtrem intereſſow zagranicznych, Ob: *Ondaire* Miniſtrem wewnętrznym, a Ob: *Tupecus* Miniſtrem ſprawiedliwości.

z *Konſtantynopola* dnia 19. Stycznia.

Rowniny pod *Adrianopolem* przeznaczone są na zebranie woyſk *Azyatyckich i Europeyſkich*, które do 100,000. wynoszą.

Dowiaduiemy ſię, iż woyſka *Basman-Oglu*, wszędzie z mieysc zaiętych cofać ſię zaczynaią.

z *Peterzburga* dnia 2. Lutego.

Nowo narodzony Wielki Xiąże *Michał Pawłowicz*, natychmiaſt mianowany zoſtał Feldziegmeiſtrem i Szefem Gwardyiſkiego Artylleryi batalionu.

Dla utrzymania porządney wexlow cyrkulacyi równie iak pomnożenia zyſkow handlowysh, Imperator poſtanowił dom handlowy pod nazwiſkiem *Vonte*; *Velho*, *Rall i Komp*: Biorąc miarę z czynnności tych osob i ich w tey mierze znaiomości, można być pewnym, że zamiary Rządowe, iak naydoſkonaley wykonywać będą. Są oni nadwornemi bankierami przez Imperatora mianowani, i prócz Kommiſſyow bankowych maią ieszcze zlecenie opatrywać Koronę i dwór w zagraniczne produkta,

z *Hamburga* dnia 18. Lutego.

Ob. *Reinhard* miniſter pełnomocny Rzepltey *Francuzkiey* przy miaſtach anzeatyckich podał Deputacyi ſenatu naszego liſt Dyrektoryatu, którym tenże odwołuiąc go z tego mieysca, posyła go w tymże ſamym charakterze do dworu *Toſkańſkiego*.

W nocy d. 13. t. m. przeieżdżał przez miaſto *Halle* hrabia *Prowancyi*, czyli Ludwik 18. z świtą 82. osob, dąży on do *Mitawy* przez *Lipſk Drezno*, *Szląſk*, i t. d. nayznacznieysze osoby, które przy boku iego zoſtaią ſą Xiąże *Villequier de Coſſe* kapitan Szwaycarow *de Guichen*, *de Fleury d'Agault* Hrabiowie *Aaari-Joucourt*. *Chapelle etc.*

z *Frankfortu nad Odrą* dnia 18. Lutego.

Miaſto *Mitawa* w *Kurlandyi* przeznaczone ieſt na mieszkanie dla Ludwika XVIII. który iuż w podróży do *Kurlandyi* znayduie ſię, iutro ſpodziowany ieſt w naszym mieście z całą ſwoią świtą, i zabawi ſię tu iuż przez 4. dni. Moſkiewſki generał *Shumloff* kieruie iego podrożą z *Blackenburga*, przez *Saxonią*, zachodnie i wschodnie *Pruſſy* etc.

Dnia 26 t. m. ſtanie w *Bygdoszczy*, zabawi ſię tam przez dwa dni. Powiadaią, że Imperator *Roſsyiſki* oprocz darowanego mu zamku na mieszkanie ieszcze 200,000. talarow mu wyznaczył.

z *Auſtryi* dnia 11. Lutego.

Poseł teraznieyszy *Francuzki* w Wiedniu Generał *Bernadotte* ma lat 33. bardzo miley ieſt twarzy, i figury przyſtoyney, w obeyściu bardzo ſię grzecznym okazuie i zdaie ſię być zasad umiarkowanych. Rodem ieſt z *Strażburga*, a w roku 1787. był ieszcze kapralem w regimencie *Royal Marine*. Dawniey Maior iego Hrabia *Carneville*, i Kapitan Hrabia *d'Eſtepaes*, znayduią ſię teraz z innemi Emigrantami w *Wiedniu*. *Bernadotte* ma roczney pensyi 144,000. liwrow, a każdy z Sekretarzow iego 12,000. Swita iago ieſt tylko teraz z 8. osob złożona, ale oczekuie na przybycie 25. osob, między któremi wiele Officerow znaydować ſię będzie. Hrabia *Bellegarde* ma być Poſłem Cesarſkim w *Paryżu*, będzie miał też ſamę pensyą 80,000. Złł. którą oſtatni Poseł w *Paryżu* Pan *Merci d'Argentau* odbierał.

z *Frankſurtu* dnia 10. Lutego.

W kraiu *Hannowerſkim* ogłoszono liſt okulny pod datą 10. Stycznia, którym zabroniono ieſt emigrantom *Francuzkim* zamieszkiwać w tym kraiu.

Od *wyżſzego Renu* dnia 14. Lutego.

Wyszło tu teraz z druku pismo iedno pod tytułem. *Wypiſy z liſtow przyiacielſkich piſanych w Raſtadt*, w Styczniu 1798. materya polityczna z tych liſtow zupełnie ieſt wyięta, zawieraią iednak w ſobie bardzo ciekawe rzeczy należące do pożycia towarzyſtwa ſtatyſtyki i literatury. Autor wyſtawia nayprzod niezmierną liczbę poſłow Rzeszy *Niemieckiey*, a potym czyniąc z nich wybor, zaczyna od opisania charakteru barona *d'Albini* dyryguiącego miniſtra elektora *Moguntſkiego*. Energia i ta prawdziwa czynność w intereſſach w nikim ſię tak doſkonale nie okazała iak w tym rozsądnym męźu. *Bonnier* poſiada wiele wiadomości i okazuie ſkłonność ſwoią do dawney literatury. — Ob. *Rosenſtiel* przez ſwoie rozsądne i pełne czyſtego republikanizmu poſtępowanie, pozyſkał powszechnie wziętość, która wszędzie osobę iego poprzedza. — Sekretarz legacyi *Buonaparty* Ob. *Perret*, który w *Jena*, i *Lipſku* uczył ſię filozofii *Kanta*, często uſuwa ſię na ſamotność przed okropną burzą okoliczności dla czytania *Oſſiana*, lub bawienia ſię innym nauk rodzaiem idąc za przykładem wielkiego bohatera ſwego. — Hrabia *Jerſen* w pożyciu towarzyſkim noſi na ſobie przyiemną poſtać dworzanina *Werſalſkiego*. — Legacya *Duńſko-Holſztyńſka*; ieſt zupełnie *Niemiecka*. Baron *Roſenkrantz* umie łączyć w ſobie, procz wysokich wiadomości i poznania obrotu politycznego świata, do czego powziął zdatność na urzędach poselſkich w *Peterzburgu*, *Neapolu*, *Berlinie*, i t. d. przyiemność i godność charakreru. Sekretarz legacyi profeſſor *Eggers*, który za pisma ſwoie otrzymał *præmia* od akademiow *Berlińſkiey i Berneńſkiey* i dotąd ieszcze magazyn *Niemiecki* wydaie, ieſt ieden z gruntownie uczonych Niemcow, bytność tu iego wiele mu posłuży do dzieła przez niego rozpoczętego o rewolucyi *Francuzkiey*.

Jeden z nayświatleyszych i naybiegleyszych dyplomatykow ieſt poseł *Ciſalpińſki Ob. Melzi* dawiey Hr. *Melzi d'Erile*. Pierwsze dwa lata rewolucyi 1787 i 1788. przepędził we *Francyi*, potym otrzymał od *Buonaparty* patent Generała, nakoniec mianowany do wielkiey rady *Medyolańſkiey*, zamienił ten urząd na poselſtwo do *Raſtadt*. Ma powierzchowność przyiemną. — Dwor *Rzymſki* ma tu ſwego obserwatora w osobie *Abbate Toreozi*, który przed zaszłemi na dniu 28. Grudnia zdarzeniami, był przeznaczony za ſekretarza legacyi do Marg: *Maſſimi* w *Paryżu* rezyduiącego, człowiek światłego pożycia, przez wzgląd iednak na teraźnieysze położenie ſwoiey oyczyzny żyie w rozsądnym ukryciu. — Korpus dyplomatyczne *Niemieckie* bywa na obiadach u Hr: *Metternich*, *Görz*, *Preyſing i Ferſena*, a w wieczor zbiera ſię na herbacie u PP. *Loeben i Reden* poſłow *Saſkiego i Hannowerſkiego*. — Żywności nawet pierwszey potrzeby ſą nadzwyczay drogie, wszyſtkie zaś rzeczy znayduią ſię iakoby nacechowane kongreſſem i tak ſłychać po ulicy wołaiących *pomada kongreſſowa*, atrament *kongreſſowy* i t. d. nawet ieden dom gościnny ma napis *kawa kongreſſowa*.

z *Strazburga* dnia 13. Lutego.

Woyſka *Francuzkie* ściągaią ſię nieuſtannie ku granicom *Szwaycarſkim*. Dnia wczorayszego 7my regiment huzarow szedł tam przez nasze miaſto. Widać powszechne poruszenie w woyſkach wyższego i niższego *Renu*. Korpusy będące iuż w marszu ku brzegom morſkim od *Mozy i Mozelli*, odebrały nagle rozkaz do cofnienia ſię. Sciągaią ſię teraz ku *Ehrenbreitſtein i Moguncyi*, zkąd inne woyſka wychodzą do armii Generała *Schauenbourg*.

z *Kolonii* dnia 11. Lutego.

Rozpoczęto tu organizacyą nowych Trybunałow. W przyszłą Niedzielę nowe drzewo wolności zaszczepione tu będzie na czterech celnieyszych miaſta ulicach.

Donoszą z *Cuik* (w *Brabancyi Hollenderſkiey*), iż Kommiſſarze Francuzcy na imię swoiey Rzpltey, wzięli w poſſeſſyą *Boxmeer*, maietność zachodzącą w kray *Cuik*, należący do Xcia *Hohenzollern*. Miaſto i Hrabſtwo *de Ravenſtein* będące własnością Elektora *Palatyna*, również zoſtały opanowane. Te kraie których ludność do 20. tyſięcy dusz dochodzi, będą ſkładać część Departamentu *la Roer*.

z *Sztudgardu* dnia 11. Lutego.

Dnia 3. t. m. Wielka Rada kantonu *Zurich* mianowała Kommiſſyą, na którey czele znaydywał ſię Burmiſtrz *Kilchsberger*, złożoną z 8. członkow z

mnieyszey, z 10. z większey Rady, z 26. Deputowanych z *Zurich*, 4. z Miaſt *Winterthur i Stein* i 50. Reprezentantow z pomiędzy Włościan i na tę Kommiſſyą włożyła obowiązek wynalezienia ſpoſobow na powrócenie iedności i zgody między Miaſtem i Włościanami.

Ob: *Hirzel* Deputowany od Seymu z *Arau* uczyniwszy na teyże ſeſſyi rapport, iż Dyrektoryat *Francuzki* przez wydaną Rezolucyą, wziął pod ſwoią szczegulną opiekę wſzyſtkie ſiedliſka i osoby, któreby okazały swoią ſtosowność do zdań politycznych Rzpltey *Francuzkiey.*— Rada Wielka poſtanowiła zaproſić Generała *Hotz* urodzonego w Kantonie *Zurich*, ażeby w tey ſamey randze wszedł w ſłużbę Rzpltey *Helwetow.*

Na teyże Radzie czytano Liſty z *Berny, Lucerny i Fryburga* o uczynionym przez te Kantony przedſięwzięciu odmienienia konſtytucyi. Rada Wielka dla zaſłonienia kraiu od zamieszania i woyny domowey, poſtanowiła iednomyślnie zapewnić całemu Kantonowi zupełną wolność i równość praw cywilnych i politycznych, i zalecić Kommiſſyi, ażeby ułożyła plan do tych zasad ſtoſowny.

W *Szaffuzie* Rewolucya uſkuteczniona zoſtała dnia 6. t. m. z większą ieszcze niż w *Lucernie* ſpokoynością. Rząd dobrowolnie złożył swą władzę, a mieszczanie dla dobra Włościan wyrzekli ſię wſzyſtkich swych przywilejow.

z Bazylei dnia 12. Lutego.

Głoszą tu, iż warunki pokoiu, które Obywatel *Mengaud* ſprawuiący intereſſa *Francuzkie*, miał podać deputowanym *Berneńſkim* są naſtępuiące: 1.) Kray *de Vaud* ma ſkładać iednę niepodległą Rzpltę. 2.) W kantonie *Bern* wprowadzony będzie Rząd zupełnie na wzór *Francuzkiego*. 3.) Całe *Szwaycary* wyobrażać będą iedną i nierozdzielną Rzpltę, wyiąwszy kray *de Vaud.* 4.) Kantony *Bern i Zurich* wypłacą Rzpltey *Francuzkiey* 20, milionow liwrow.

Przybyła tu wielka liczba zbiegłych z *Arau* mieszkańcow. Woyſka *Berneńſkie* opanowały to miaſto, i zapewniaią, iż wielkie w nim poczyniły bezprawia. Mieszkańcy wołaią z mocnym naleganiem o pomoc *Francuzow*. Mówią, iż Senat *Berneńſki* publicznie naganił poſtępek woyſk ſwoich względem miaſta *Arau* i że iuż przyobiecał kazać poucinać głowy Officerom, którzy tą dowodzili wyprawą.

Przybyło do *Vevay* 1:600. Republikanow, których zamiary zdaią ſię w tym momencie zmierzać do niższey *Walezyi*, gdzie nowa wynikła Rewolucya. Mówią, iż *Francuzi* zamyślaią o zdobyciu tego kraiu dla zapewnienia ſobie kommunikacyi z *Włochami* przez górę *S. Bernarda.*

Sprawuiący intereſſa Rzpltey *Francuzkiey* uwiadomił mieszkańcow *Soleure*, którzy wzbraniali ſię czynić odmiany w ſwoim Rządzie, iż im ieszcze dozwala trzy dni czasu na uſkutecznienie Rewolucyi, a ieżeli w tym przeciągu nie poydą za powszechnym życzeniem, poſłane do nich będą woyſka *Francuzkie.*

Ceremonia wykonania przyſięgi między naszemi Reprezentantami i mieszkańcami, odprawiła ſię dnia 8. z wielką okazałością. Miniſter Rzpltey *Cisalpińſkiey*, Miniſter *Francuzki*, i Generał *Dufour* przytomnemi byli tey ſeſſyi.

z Manheimu dnia 9. Lutego.

Dziś znowu miaſto nasze od *Francuzow* do poddania ſię ieſt wezwane, zagrożeni ieſteśmy niebespieczeńſtwem, gdyż oświadczono ma być kommendantowi, iż ieżeli iutro w wieczor *Francuzow* do miaſta niewpuści, oni z bronią w ręku drogę ſobie otworzą.

Od niższego Renu dnia 17. Lutego.

Woyſka *Francuzkie* na prawym brzegu *Renu* ſtoiące, gotuią ſię do wymaszerowania.

z Ratyzbony dnia 12. Lutego.

Oſtatniey Soboty odprawiła ſię konferencya w pałacu Miniſtra Dyrektoryalnego, w celu poſtanowienia kommunikacyi z Miniſtrem *Francuzkim*, oraz z przyczyny rapportu przyſłanego z *Raſtadt* pod dniem 4. t. m. Naypierwszy Kommiſſarz Cesarſki i Ob: *Bacher* uwiadomieni zoſtali o decyzyi Seymu, iż ten traktować będzie z Ob: *Bacher.*

Od brzegow Menu dnia 16. Lutego.

Część dywizyi G. *Championet* która ſtała od ſtrony *Wetzlaru*, przeprawiła ſię przez *Ren* pod *Moguncyą.* Woyſka *Francuzkie* rozſtawione w okolicach *Ehrenbreitſteinu*, trzymaią zawsze tę fortecę w oblężeniu, i żadnych do niey nie dopuszczaią żywności.

Gazety *Niemieckie* donoszą o bliſkim przybyciu Ob: *Merlin de Thionville* do *Moguncyi*, oraz 200. sztuk armat przeznaczonych na wzmocnienie tey twierdzy.

z Rzymu dnia 2. Lutego.

Oyciec *S.* odprawie iuż małe przeiażdżki, co ſię nie mało do poprawy iego zdrowia przykłada. Nakazuie przytym częſte i uroczyſte nabożeńſtwa.— Kardynał *Caprara* powrocił tu wczorayszey nocy z *Neapolu* i odprawił długą z ſekretarzem ſtanu konferencyą.—Oſtatniego piątku przeieżdżał tu ieden nadzwyczayny kuryer z *Madrytu*, drugi z *Wiednia*, i natychmiaſt w dalszą do *Neapolu* udali ſię drogą.—W niedzielę przybył tu umyślny poſłaniec z *Genui* z depeſzami od bankiera z *Turlonia.*—We wtorek ſekretarz ſtanu odebrał kuryera *Tolentino*, a wczoray ſztaffetę z *Perugia.* Z tych depeszow dowiaduiemy ſię, iż woyſka *Ciſalpińſkie* usunęły ſię z Xięſtwa *Urbińſkiego*, na ich mieysce *Francuzkie* wkroczyły. Dnia 29. Stycznia weszły do *Loreto*, i wzięły do niewoli woienney P. *Celano* Gubernatora tego miaſta i pułkownika *Graſſi* z całym garnizonem Papieſkim. Dwòch pierwszych odeſłano do *Ankony.*

z Medyolanu dnia 10. Lutego.

Jadący z *Paryża* G. *Murat*, przeieżdżał tędy z 2. na 3. w nocy z depeszami do G. kommenderuiącego. — Prowincya *Urbińſka* wyſłała deputacyą do G. *Berthier*, upraszaiąc go, ażeby ſię z nią nie iako z podbitą obchodził prowincyą, przez wzgląd na to, iż ona była pomiędzy naypierwszemi, która G. *Buonaparte* oświadczyła chęć ſwoią przyłączenia ſię do Rzepltey *Ciſalpińſkiey.* G. *Berthier* wydał przeciwko dworowi *Rzymſkiemu* manifeſt, w którym między innemi rzeczami wyraża: Armia *Francuzka* zbliża ſię do *Rzymu.* Oświadczam iż iey poſtępowanie nie ma innego zamiaru, iak tylko ukarać zaboycow walecznego *Duphot*, to ieſt tych ſamych; którzy ſię zmazali wekrwi nieszczęśliwego *Baſſevilla*, na koniec dla ukarania tych, którzy ważyli ſię zapomnieć o uszanowaniu winnym Ambaſſadorowi Rzepltey *Francuzkiey.* Lud *Rzymſki* będący od tych okrucieńſtw dalekim, znaydzie w armii *Francuzkiey* wsparcie i przyiaźń.

W proklamacyi do ſwoiey armii wydaney, Gen: *Berthier* wyraża: Rząd *Rzymſki* dał zamordować towarzysza naszey chwały, mężnego *Duphota.* Znieważył Ambaſſadora *Francuzkiego* znayduiącego ſię w *Rzymie.* Poſtępuycie waleczni żołnierze na zemſzczenie tak okropnych zbrodni. Zemſta ieſt ſprawiedliwa lecz powinna być bez plamy: Lud *Rzymſki* ieſt niewinny i nienależał do tych bezprawiow; znaydzie on w armii obrońcow i przyiacioł. Rząd *Francuzki* chce, a honor nakazuie, ażeby osoby własności, obrządki, znalazły poszanowanie, wszelkie łupieztwa ſurowo będą karane.

Ob. Eſtore *Martinengo* członek ciała Prawodawczego mianowany zoſtał przez Dyrektoryat miniſtrem Rzepltey *Ciſalpińſkiey* do *Neapolu.*— Ob. *Cicognera* także członek ciała prawodawczego miniſtrem do *Turynu.* Nakoniec Ob. *Mareſcalchi Ferdinando z Bononij*, otrzymał urząd poſła nadzwyczaynego Rzepltey *Ciſalpińſkiey do Wiednia.*

Przybyły tu Ob. *Semonville* zapewnia, iż ma ſię udać do *Konſtantynopola*, w urzędzie i na zaſtąpienie zmarłego Gen. *Aubert Dubayet.* — Dnia dziſieyszego nasz Dyrektoryat przyimował na audyencyi publiczney miniſtra pełnomocnego *Toſkanij* i agenta dyplomatycznego *Parmy.*— Podług oſtatnich liſtow z *Ankony*, woyſka pod dowodztwem G. *Berthier* ſą w pełnym marszu do *Rzymu*, gdzie ſtanąć maią dnia 4. lub 5.— Mówią, iż Kardynał *Somaglia* odebrał rozkaz iść naprzeciw temu wodzowi i oddać mu klucze od miaſta.

z Florencyi dnia 6, Lutego..

Ob: *Cacault* Miniſter pełnomocny Rzpltey *Francuzkiey* przy naszym dworze odprawił oſtatniego Piątku u W. Xcia audyencyą, na którey złożył liſty odwołuiące, prezentował oraz Ob: *Jacob*, który tu iako ſprawuiący intereſſa *Francyi* rezydować będzie. Ob: *Reinhard* na mieysce Ob: *Cacault* obeymie urząd pełnomocnego Miniſtra.

Przybyły tu przed kilku dniami Xże *Sangro*, udał ſię do naszego Xcia do *Pizy* z liſtami kredencyonalnemi iako nadzwyczayny Poseł Króla *Neapolitańſkiego.* Margrabia *de Silva* będący tu iako sprawuiący intereſſa, powrocił do *Liworny* i obiął nazad urząd generalnego kousula.

PUBLICANDUM.

Da das Warschauer Publicum ſich hin und wieder noch immer ohnerachtet des dagegen unterm 24, Decembris 1796. erlaſsenen und allgemein,, und allgemeinen Androhung der edictmäszigen Strafe bekannt gemachten verbots, ausländische oder mit dem pohlnischen Stempel versehene ſpiel karten zum Nachtheil der Stempel Einkünſte bedient; ſo ſiehet die unterzeichnete Königliche Kriegs und Domainen Kammer ſich veranlaſzet, iene verordnug vom 24. Decembris 1796. das keiner weder mit ungeſtempelten noch mit pohlnisch geſtempelten Karten Spielen, ſelbige zum Verkauf anbiethen, oder gar würcklich abſetzen ſoll, hiermit ernſtlichſt zu erneuern, und das Publicum für deren Gebrauch ſowohl in öffentlichen, als privat Geſellſchaften zu verwarnen, wie auch auf den Grund des erneuerten Stempel Edicts vom 13. May 1766 ausdrücklich feſt zuſetzen, und zu jedermanns Achtung bekannt zu machen: daſz von jetzt ab auf Contraventionen dieſer Art genau invigilirt, und in iedem Betretungs-Falle die Strafe, wie folgt verfügt werden wird.

Es ſoll nehmlich ein jeder: der es ſich beykommen läſzt, fremde und ungeſtempelte Karten einzuführen, es mögen ein oder Fünf Spiele ſeyn, auſzer der Confiscation derſelben, in ein hundert Reichſthaler, und für iedes Spiel drüber in 20. RThlr Strafe genommen werden, welches auch derjenige, der mit dieſen, oder mit pohlnisch geſtempelten Karten Spielen und einen unerlaubten Handel treibt, ebenmäſzig zu gewärtigen hat; wohingegen den Denuncianten einer ſolchen Contravention allemal die Hälfte der Geldbuſze zutheil werden wird.

Auſzerdem iſt aber auch bemerkt worden, daſz vorzüglich hauſirende Juden ein Gewerbe deraus machen einzelne Taillen Spiel Karten um einige Groschen höher, als der werth derzelben iſt, und ſie bey den Special ſtempel rendanten zu haben ſind, unter der Hand zu verkaufen: und dadurch die käufer zu übervortheilen,

Damit nun dieſes vermieden, und das Publicum in den Hand geſetzt werde, ſich für einen jeder ſolhen Nachtheil zu hüten; ſo wird hiermit, wie es ſchon in dem Publicando vom 24. Decembris 1796. geschehen iſt, abermals bekannt gemacht, daſz bey ſämtlichen Special Stempel Rendanten zu folgenden jedesmal ausdrücklich notirten Preiſen, die auf kein Fall, und unter keinem vorwande überschritten werden dürfen, mit dem Preuſziſchen Stempel versehene Spiel Karten zu haben ſind.

1.) Eine Franzöſiſche auch Pohlniſche oder Deutſche Kupfer Karten a ſpiel 12. gut: gr. — 2.) Dergleichen Holtz-Stich a Spiel 10. g. g. — 3.) Ordinaire Franzöſiſchen auch Pohlniſche oder Deutsche Karten; a ſpiel 8. g. gr. — 4.) Ordinaire Pohlniſche oder Deutſche Karten: a Spiel 4. g. gr. — 5.) Schlechtere Pohlniſche oder Deutſche Karten: a ſpiel 2. g. gr. — ferner — 6.) Feine Kupfer Tarock Karten, a ſpiel 1. RThler 8. g. gr. — 7.) Dergleichen Holtz Stich a ſpiel 1. RThler und 8.) Ordinaire Tarock Karten Holtz Stich 16. g. gr. — Warſchau den 18. Febr: 1798.

Gdy Publiczność Warſzawſka dotąd ieszcze, pomimo w tey mierze pod dniem 24. Grudnia 1796. wyszłego i powszechnie, pod zagrożeniem w Edykcie wyrażoney kary ogłoszonego zakazu, zagranicznych i Polſkim ſtemplem oznaczonych kart z uszczerbkiem dochodow ſtemplowych używa; przeto widzi ſię niżey podpisana Królewſka Woyſkowa i Ekonomiczna Kamera być przyniewoloną, owo rozrządzenie od 24. Grudnia 1796 ażeby ſię nikt ani nie ſtemplowanych lub też Polſkim ſtemplem oznaczonych kart na ſprzedaż wyſtawiać lub ie wcale nawet ſprzedawać nie ważył, ninieyszym Obwieszczeniem ſurowo ponowić, Publiczność od używania takowych kart tak w publicznych iako i w prywatnych kompaniach oſtrzedz, iako też ſtosownie do odnowionego ſtemplowego Edyktu od 13. Maia 1796. wyraźnie poſtanowić, i do publiczney podać wiadomości, iż odtąd na wſzelkie kontrawencye w takowym ſposobie iak naypilnieyszą baczność dawana będzie i za każde takowe przeſtępſtwo, kara naſtępuiąca, nieochybnie wyznaczoną zoſtanie.

To ieſt: każdy takowy, który ſię odważy obce i nieſtemplowane wprowadzić karty, bądź iednę lub pięć talii, ten procz konfiſkaty onychże ſto Talarow i nadto po dwadzieścia Talarow od każdey talii za karę zapłacić będzie muſiał, iako też i ten, który takiemi lub Polſkim ſtemplem oznaczonemi Kartami grać, lub takowemi niedozwolony handel prowadzić będzie, rowney że podlegać ma karze, którey połowa denuncyantowi takowey kontrawencyi wypłaconą zawſze będzie.

Procz tego i to ieſzcze docieczono, iż oſobliwie żydzi po domach ſię włoczący handel tym prowadzą i poiedyńczo talie kart kilką groſzami wyżey, iak ich cena ieſt i za iaką ie u ſpecyalnego ſtemplowego Rendanta doſtać można, potaiemnie przedaią i tym ſposobem kupuiącemu krzywdę czynią.

Dla zapobieżenia więc temu i dla przeſtrogi Publiczności, ażeby ſię każdego takowego uszkodzenia uſtrzedz mogła, podaie ſię powtórnie do wiadomości tak iak iuż w Obwieszczeniu pod dniem 24. Grudnia 1796 ogłoszonym zoſtało, iż u wszyſtkich ſpecyalnych ſtemplowych Rendantow za naſtępuiącą i za każdą razą oznaczyć ſię maiącą cenę, która w żadnym przypadku i pod żadnym pretextem przeſtąpioną być nie może Kart ſtemplem Pruſkim oznaczonych zawsze doſtać można.

1. Cienkie Francuzkie, Polſkie i Niemieckie koperſztychowe Karty talia po 12 ſr: gr. 2. takowych drzewoſztychowych 10.— 3. Ordynaryine Francuzkie, Polſkie i Niem: karty talia 8 ſr: gr:— 4. Ordynaryine Polſkie Niemiec: Karty po 4. ſr. gr.— 5. Podleyſze Pol. Niem. Karty talia 2. ſr. gr. — daley — 6. Cienkie koperſztychowe Karty Tarokowe talia 1. Talar. 8. ſr. gr. — 7. Takowe drzewo ſztychowe talia 1. Talar i 8. ſr. gr. — Ordynaryine drzewosztychowe Tarokowe Karty talia. po 16: ſr. gr. w Warſz: d. 18. Lutego 1798.

Jego Krolewſkiey Mości Pruſs Południowych Woienno-Ekonomiczna-Kamera.

v. Hoym. v. Goldbeck. Helving.

Kantor generalny tey Gazety, ieſt w Rynku Starego Miaſta, w kamienicy Jmć Pana Eberta *pod Numerem 65. na drugim piętrze.*